

SECRET

*mij zie
je niet*

DEN HOLLANDER

DE CRIME COMPAGNIE

Ik

1

Je kind begraven is het ergste dat je kan overkomen. Het klopt niet, het tart alle zekerheden, elk vertrouwen, het maakt iets in je dood wat nooit meer tot leven kan komen. En het veroorzaakt een nieuw gevoel.

Kijk met me mee naar het volgende tafereel.

Ze staan dicht tegen elkaar aan rondom het open grafje. De man die waarschijnlijk de vader is heeft net een klein wit kistje in het gat in de grond laten zakken. De mist die opeens vlak boven de aarde hangt voelt aan als een deken van tranen.

‘Ik zie hem niet meer,’ zegt iemand met een verstikte stem. Er volgen sussende geluiden. ‘Die mist moet weg. Laat me los, doe die mist weg.’ De laatste woorden echoën langs de grafzerken en blijven daarna geluidloos aanwezig.

Er ligt een berg aarde naast het open grafje. Mensen bukken zich en steken hun hand in het vochtige zand. Ze laten eerst de knuffel die ze bij zich hebben op het witte kistje vallen en daarna het zand. Er zijn doffe klappen te horen en iedereen weet dat ze deze geluiden nooit meer zullen vergeten.

Plof, ploff, plofff.

Zo verschrikkelijk gruwelijk.

Ik sta bij een ander graf achter een heg. Hier is geen vers vochtig zand, geen open gat in de aarde. Hier ligt het meeste verdriet

diep begraven, maar toch niet zo diep dat het niet meer wordt gevoeld.

Mensen beweren soms dat het slijt. Maar wie dat zegt heeft geen kind in een graf liggen dat had kunnen leven als het niet was dood gepest.

Ik heb het onkruid in een zwarte plastic zak gestopt en het zand tussen de blauwe bodembedekkers netjes aangeharkt.

Ze hield zo van blauw.

De beelden van de begraafplaats hebben me de hele nacht lastiggevallen. Niet alleen de beelden, ook de geluiden. Ik hoorde voortdurend de stem van de ontroostbare moeder en voelde haar wanhoop en haar woede tot in mijn tenen. Door een kier in de gordijnen zag ik mist die van geen wijken wist. Het leek of die opdringerige grijze massa mij was gevolgd en deze gedachte wekte mijn ergernis.

De duisternis heeft nu plaatsgemaakt voor daglicht, maar de mist blijft hardnekkig aanwezig. Ik kan het huis van de burens aan de overkant van de straat nauwelijks zien.

Het was ook mistig op de dag dat mijn meisje gevonden werd. Ze zou veel later zijn ontdekt als de hond van de burens haar niet geroken had. Ze zou eerder zijn ontdekt als die hond niet een paar dagen in een dierenpension had gelogeed.

Ze zou, ze zou... Ik moet ophouden met dit te denken.

Negen uur. De nieuwslezer meldt dat in Parijs een groep geradicaliseerde jonge mannen is opgepakt, waardoor waarschijnlijk een terroristische aanslag is voorkomen. Er wordt weer een leraarsactie voorbereid omdat men het niet eens is met het kabinetsbeleid. Er heeft een familiedrama plaatsgevonden in het noorden van het land. Een man en een vrouw en hun dochter zijn vermoord. De echtgenoot van de dochter wordt gezocht.

Die mist moet weg.

Het zicht is hooguit vijf meter, maar ik trap stevig door. Misschien knal ik dadelijk met mijn fiets op een auto, misschien rijdt ik een voetganger die een zebepad wil oversteken ondersteboven, misschien word ik zelf geschept op een kruising. Het maakt niet uit, ik houd me al lang niet meer bezig met risico's of gevaren. Het doel is belangrijk, het doel moet gehaald worden en dat gaat gebeuren.

Ik ga al een paar maanden niet meer elke dag naar het graf, maar vandaag moet ik er weer zijn. Ze roept me. Dat komt door de mist. Ze wil gerustgesteld worden en ik ben de enige die dat kan doen. Die het wil doen.

Die het mag doen.

De dood heeft ons fysiek gescheiden, maar mijn geest blijft met haar verbonden. We hadden al contact met elkaar toen ze in mijn baarmoeder groeide en vanaf het moment dat ze haar op mijn buik legden en ze me aankeek wist ik dat ze me herkende. De navelstreng werd doorgeknipt en de verloskundige zei dat ik een prachtig meisje ter wereld had gebracht. Ik hoorde het en wilde haar bedanken voor de aardige woorden, maar ik kon geen woord uitbrengen omdat ik mijn adem inhield door wat ik zag in de ogen van mijn kind. Het was meer dan elkaar aftasten, meer dan kennismaken. Het was weten dat niets ter wereld ons uiteen zou kunnen drijven en ik ben nooit ergens meer van overtuigd geweest. Toch heb ik haar strijd gemist.

Dat zal ik mezelf nooit vergeven.

Op het moment dat ik kniel om een verdwaald bruin blaadje weg te halen, kruipt er een lijntje zon over de blauwe bodembedekkers. Ik kijk op en zie dat de mist aan het optrekken is.

Mijn ogen dwalen over de witte steen en zien haar naam.

AMAL

Toen ik zwanger was ontdekte ik de naam in een krantenartikel over een vrouw die geboren was uit ouders aan wie verteld was dat ze geen kinderen zouden kunnen krijgen. Omdat de ouders ondanks die boodschap nooit waren opgehouden met hopen op een wonder, hadden ze haar Amal genoemd, de naam die 'hoop' betekent. Mijn Amal was ook een wonder en vanaf het moment dat ik wist dat ik zwanger was stond vast dat mijn kind die naam zou krijgen als het een meisje zou zijn. Over een jongensnaam dacht ik totaal niet na.

Ik wilde alleen haar naam, haar geboortedatum en haar sterfdatum in de steen gegraveerd hebben. Geen gedoe over dat ze werd liefgehad en hoe ze altijd gemist zal worden. Wie kan uitrekenen dat ze maar dertien jaar werd zal dergelijke details niet nodig hebben en wie ze wel nodig heeft mag hier niet in de buurt komen.

De zon wint in snel tempo terrein. In de verte nadert een rouwstoet. Ik zie een grote kist licht deinen op zes schouders. Er wordt vandaag geen kind begraven. De stoet slaat een zijpad in en verdwijnt uit mijn zicht. Ergens achter me blaft een hond.

Zou het goed zijn om weer een hond te nemen?

De mist is weg en ik zie nu het grafje van het kindje dat hier sinds gisteren ligt. Zou het dood geboren zijn of een paar dagen hebben geleefd? De moeder van dit kind moet afscheid nemen voordat ze weet hoe zijn stemmetje klonk. Tussen de bloemen ligt een blauw lintje.

Ik heb mijn kind dertien jaar gekend. Ik weet hoe ze lachte, hoe ze zich bewoog, hoe haar stem klonk en ik heb video's waardoor ik haar altijd kan blijven horen en zien. Dat is meer dan de moeder die hier gisteren stond ooit zal hebben. Maar het is niet genoeg. Het gemis doet niet alleen pijn, het betast nog voortdurend mijn ziel. Toch wordt van mij verwacht dat de scherpe kantjes van de rouw verdwenen zijn en ik het verlies een plaats heb gegeven. Nog niet lang geleden zei een vriendin van vroeger, die ik tegenkwam in een winkelcentrum, nog tegen me dat er bij een normaal denkend mens een grens zit aan de rouwperiode. Ik ben snel doorgelopen, omdat ik haar te graag een enorme trap tegen haar schenen wilde geven.

Over drie weken is het zes jaar geleden dat ze niet thuiskwam uit school, en later bleek dat ze die dag ook niet op school was verschenen. Niemand heeft mij gebeld om te vragen waar ze was. Niemand heeft alarm geslagen. Er was veel onrust in de klas, vertelde de directeur me later. De docenten hadden zich allemaal geconcentreerd op het handhaven en herstellen van de orde en iedereen dacht dat haar ouders waren vergeten haar ziek te melden. Het viel niet goed te praten, maar ook niet te vermijden.

De eerste zin in haar dagboek luidde: *Als ik nooit meer tevorschijn kwam, zou niemand het in de gaten hebben.*

Ik wel, lief kind, ik wel.

Na bijna zes jaar afzien en overeind blijven is de tijd aangebroken om de dood van mijn kind te wreken. Natuurlijk zou ik het liefst de mensen aanpakken die door hun onverschilligheid, hun onoplettendheid en vooral door hun desinteresse de weg vrij-

maakten voor Amals wanhoopsdaad. Maar dat kan niet zonder zelf hoofdverdachte te worden. Als ik de docent tegenkom die ze het meest noemde in haar dagboek kan ik de haat die ik voel bijna proeven. Het lukt me nog steeds niet om mijn afkeer van dat vadsige stuk onbenul met haar dunne lippen te verbloemen. Ze kijkt altijd weg.

Maar er zitten meer mensen in het onderwijs en het maakt mij niet uit wie dat zijn en welke functie ze bekleden. Het gaat om hun relatie met een school. Als die er is, of in ieder geval was toen mijn kind uit het leven stapte, kunnen ze mijn doelwit worden. Val me niet lastig met opmerkingen over oorzaak en gevolg en ga me niet vragen of ik wel goed genoeg heb nagedacht. Mijn besluit staat vast en ik regel alles op mijn manier. Dat betekent: in mijn eentje. Ik moet mijn spel slim spelen, geen verdenking op me laden, gewoon buiten beeld acteren. Ik wil niet het risico lopen dat ik nooit meer naar het graf van mijn kind kan als het mistig is en ze me roept.

Ik moet beschikbaar blijven.

Degene die ik al een tijdje op het oog heb om me op uit te leven heeft geen idee van mijn plannen. Er is geen expliciete reden om haar als slachtoffer te kiezen, ze komt gewoon in aanmerking.

Ze heet Jeantine van Dis.

Jeantine

4

‘Ik vind het moeilijk om te zeggen, maar ik doe het toch.’ De buurvrouw heeft rode vlekken in haar nek. ‘Het is zondag en je hebt de was buiten hangen. Wilbert heeft daar last van.’

Jeantine wil vragen wat ze precies bedoelt.

‘Zondag,’ herhaalt Lilly. ‘De dag des Heren, weet je wel. Rustdag. Wilbert heeft dit van thuis meegekregen.’

‘En nu stuurt hij jou om dat aan ons te vertellen?’ Jeantine hoort hoe spottend haar stem klinkt.

‘We willen geen ruzie.’

‘Fijn, wij ook niet. Het is prachtig weer, en als de Heer gewild had dat ik de was zaterdag zou buitenhangen, had hij gisteren geen regen gegeven.’ Dat is flauw, vindt ze zelf. Maar ze heeft op eens een onbedwingbare lust om flauw te zijn. ‘Over een uurtje is alles droog, dan haal ik de was van de lijn af. Zeg maar tegen Wilbert dat hij tot die tijd gewoon niet naar buiten moet kijken of voor een ander raam moet gaan zitten.’

‘Kút!’ sist Lilly tussen haar tanden door. Ze heeft geen vlekken meer in haar nek.

Vooraf de buurman was vanaf het begin heel aimabel en toegankelijk. Hij bracht koffie en appelflappen toen Jerome en zij de wanden van de woonkamer aan het sausen waren. ‘Zelf gemaakt,’ pochte hij. ‘Ik ben de bakker van de familie.’

Hij vertelde dat zijn vrouw en hij hadden uitgekeken naar de

nieuwe buren en dat ze hoopten dat ze meer plezier aan Jeantine en Jerome zouden beleven dan aan de vorige, want dat waren verwaande kwasten die zich te goed voelden voor eenvoudige mensen zoals Lilly en hij. 'Mijn vrouw heet Lilly en ik ben Wilbert,' voegde hij eraan toe. 'Wilbert en Lilly Steensma, dat zijn wij.'

'Wij zijn Jeantine van Dis en Jerome Das,' antwoordde ze.

Wilbert kneep zijn ogen een beetje dicht. 'Niet getrouwd?'

'Jawel, al bijna twaalf jaar.'

'Maar niet dezelfde achternaam.'

'Nee, we hebben allebei onze eigen naam.' Ze dacht: waar gaat dit over?

'Wij zijn nog van de oude stempel,' zei Wilbert. 'Vooral ik. Zo ben ik nu eenmaal. Ieder zijn meug, toch?'

Het klonk niet geruststellend.

Hij lachte breed. 'Ik meen het, hoor. Leven en laten leven, zei mijn moeder altijd en met dat advies ben ik het helemaal eens.'

Jeantine besloot hem aardig te vinden.

Lilly loopt een beetje voorovergebogen als ze hun erf verlaat. Jeantine draait zich om en ze besluit aan de keukentafel te gaan zitten. Dat is een rustige plek en ze heeft behoefte aan rust. Ze is te kwaad, te gespannen en vooral te ongerust.

Er moet geen ruzie komen.

Waarom blijft Jerome zo lang weg? Hij zou een uurtje gaan helpen bij zijn vriend Arie, alleen even de schuur uitruimen omdat er een nieuwe vloer in moet. Dat hoeft toch geen drie uur te duren?

Als ze maar niet midden op de dag aan het bier zijn gegaan.

Er klinken harde stemmen in de tuin van de buren. 'Als die trut niet wil luisteren, dan zorg ik er wel voor dat ze me beter gaat begrijpen,' hoort ze Wilbert schreeuwen.

Nu zegt Lilly iets wat ze niet verstaat.

'O, denk je dat ik dat niet durf? Moet jij eens opletten. We zijn

niet allemaal van die angsthazen! Slome doos die je bent?

Stilte.

Jeantine staat op en loopt naar buiten. De was is nog een beetje vochtig.

Ze haalt alles pas van de lijn af als het droog is, besluit ze. Ze merkt dat ze niet goed ademt.